

Gazeta Învățătorilor

ORGAN SĂPTĂMÂNAL PENTRU APĂRAREA INTERESELEOR ÎNVĂȚĂTORES

Răspunzând unei înalte chemări și necesare în acelaș timp, dăm naștere acestui organ, a cărui coloane să servească interesele și nevoile breslei noastre învățărești.

Inițiativa pornește dintr'o însuflețire a noastră, a tinerilor dascăli de azi, cari, dându-ne prea bine seama de marele rol ce-l avem de îndeplinit în aceste grele vremuri de prefaceri sociale, credem de o imperioasă datorie de a ne avea organul nostru de călăuzire și orientare.

Nădăjduim că învățătoria de profutur — și în special din acest județ — va saluta cu entuziasm apariția „Gazetei Învățătorilor“, dându-i tot concursul, pășim încrezători și voioși înainte...

Redacția.

Învățătorii și presa.

Învățătorii sunt reflexul puternic al gamei suferinții a celor ce împărtășesc de veacuri truda nerăsplătită; învățătorii sunt exponenții reali ale tuturor revendicărilor sociale ce trebuie să se înlătuie pentru muceniciei ogoarelor, totdeauna cuminiți, totdeauna înțelegători, totdeauna mari la fapte când gila părinților stropită cu sânge a cerut-o.

Învățătorii purtători de gânduri noi — albine modeste în satele închiriate de o soartă mașteră încă — poartă în inimile lor toate nădejdiile milioanelor de plugari, cari și-au dat cu prisosință, în dealungul veacurilor, tot ce se poate da pământeste fără multă răsplătită.

Învățătorii sunt stegarii satelor. Ei au înțeles mai bine decât toți oamenii, cuvintele divine ale lui Iisus: „Lăsați copii să vie la mine“. Și se poate o chemare mai sfântă decât a acestor țărani sfințiți cu aghiazma cărții, țărani cari cu ochii mai deschiși prin slovă de cât ceilalți, și cari, nedespărțindu-se de ogorul și livada străbună, trăesc pentru copiii în cămășuici de fuior, pentru vlăstarele care au nevoie de Izvorul lumii țâșnit din tainele învățării?...

Și numai acei cari 'i cunosc de aproape pe învățători, au trăit lângă ei și le-au ascultat frământările minții și ale sufletului, sunt singurii cari pot înțelege câtă abnegație, câtă lepădare de sine, câtă jertfă risipesc acești idealști ai satelor, pentru o singură mângâiere: că și îndeplinesc un apostolat. Nu li se putea da lor o expresie mai adevărată de cât cea de „apostoli“.

Învățătorii deși modești prin dascălia lor, totuși sunt cei mai aleși oameni: Simpli la port și la vorbă, dar mari la suflet. Încât dacă ar fi atâta suflet curat și la celelalte categorii de bresle sociale s'ar schimba repede înfăți-

șarea României, și o viață nouă ar purcede de la un capăt la altul al ei. Drumul vieții pe acești sănătoși oameni nu'i îndepărtează de satele sărace, primitive și noroioase, ci ei se întorc iarăș cu'n ideal în suflet, purtând crucea grea pe umeri, până ce li duc și pe ei, pe năsalie în țintirul de țară. Pe învățători deșertăciunile orașelor nu'i ademenesc ci li lasă rece și ei preferă o viață privată de bucurii numai să rămâie în satele lor cu garduri stricate, cu gospodării scunde și botezate în foame, ei să și plimbe ochii și gândurile pe drumurile albe de țară; ei să și înalte concepția de viață, privind la stoicismul celor cu palmele bătătorite de munca grea a ogoarelor, la piepturile arămii de arșița soarelui și la frunțile crispate de durere.

Pe învățători nu'i înspăimântă jalea satelor; ei nu fug de ea, ci ca niște vestitori de vremuri mai bune, pun umărul la ridicarea acestor cuiburi păstrătoare de sănătate socială și națională, și împărtășesc împreună cu plugarii toată nedreptatea covârșitoare asupra capetelor lor.

Învățătorii sunt oameni de admirat. Materialismul feroce al zilelor noastre nu i-a putut încătușa, căci atunci ar fi o desnădejde. Acești oameni au rămas cu o poezie în inimi; pentru ei cuptoarele învăluite în basmele rustice prețuesc mai mult de cât maimuțăriile dela orașe; pentru ei căsuța din părinți, cu prispa unsă proaspăt la sărbători, cu grădinița plină de busuioc și ochii boului, cu merii din odaia cu scoarțe vechi, prețuesc mai mult de cât toate averile pământului.

Învățătorii sunt conservatorii cei mai conștienți ai satelor. Ei trăesc pentru consătenii lor și pentru școală. Școala li'i un altar. Și cât Dumnezeu le-a dat viață, ei își scutură anii, resemnați, în-

tre frig și cu fumul înecător alături cu elevii în cojoccele rupte trupușoare secătuite de vlagă din copilărie. Ei își duc anii în școala închiriată încă într'o concepție veche, secătuită de viața vie a cărții prin toate ordinele primite de la cei mai mari adesea fără nici o preocupare de ce se petrece în aceste stupuri de albine.

Familiiile învățătorilor sunt răstignite. Și oameni de stat au recunoscut că învățătorii sunt *apostoli*, și pentru că *sunt* nu li se cuvine de cât recunoștința vorbelor.

Învățătorii să sacrifice totul, iar bugetul țării aproape nimic pentru ei. Gardiștii orașelor sunt mai bine remarcați. Învățătorii sunt rurali; ei pot să aibă haine rupte, ei pot să îndure o viață chinuită, ei pot fi cei mai familiarizați cu sărăcia. Au nu sărăcia e sora satelor? Și doar problema soartei învățătorilor trebuie văzută prin prizma ei de seriozitate și însemnătatea ce o dă vremea. Ei sunt avangarda culturii naționale, — și lor nu li se dă puțină de a trăi cum se cade.

Învățătorii sunt stâlpii cei mai principali pe care se clădește edificiul social al unei țări. Acolo unde învățătorii nu sunt destul de apreciați, acolo înseamnă că nu'i o înțelegere deplină a construirii puternice de stat și se clatină ceva. De aceia pe învățători trebuie să'i socotim ca a cincea putere în stat, și ei trebuie să fie ascultați; să li se dea toată luarea aminte din partea guvernelor. Dar și învățătorii trebuie să înțeleagă serios că și ei au nevoie de o organizație puternică. Învățătorii sunt vinovați de viața ce o duc, pentru că nu sunt o colectivitate solid înfrunghiată iar glasurile lor răzlețe, oricât de întemeiate ar fi, se irosesc în pustiu.

Între altele ei nu au până acum un organ de publicitate al lor. Ei sunt o oaste destul de puternică, dar nu au o omogenitate în lupta pe care o duc pentru revendicările lor. Le lipsește solidaritatea. Ni se va răspunde: că au reviste pe județe, dar acestea sunt reviste pur didactice ale asociațiilor lor, conduse de revizori școlari, și deci și articolele nu trebuie să supere guvernele. În aceste reviste se aduc în discuție toate chestiunile pedagogice, numai acele nu se văd care interesează de aproape viața învățătorilor; căci cu o viață flămândă de tuberculozare, ale acestora, de prisos se pun la cale toate problemele școlare. Ca să fie puternică școala, și învățătorii trebuie să fie scutiți de îngenuncherea mizeriei.

Învățătorii nu au o tribună a lor, o presă unde flecare să și spună cuvântul, mijloacele de îmbunătățire ale traiului și ce li doare.

Const. Cehan-Racoviță.

Tinerii.

I.

Vorbește lumea:

La drept vorbind, tinerețea de azi nici nu prea există. Și-a prapionit existența de țărșul interesului propriu, concurând la cupa trecerii prin viață, fără a lăsa — nu urme, (ar fi prea mult!) dar nici măcar o amintire simpatcă. De bună seamă, e și asta o filosofie: filosofia motanului tolanit pe prispa călduță, cu ochii închiși, torcând blazat la caierul molatic al lenei de a face ceva. Și când, după o asemenea activitate blagoslovită se întind de le trosnesc încheieturile atât de sănătoase, — că doar sunt tinerii — suspină (cor sau solo) în Mi-bemol, ca într'o melodramă leșinată: Ah, ce bine e!!

În esență numai atât spune lumea despre „tinerii“, și-l destul atât.

Ceeace urmează nu e un răspuns. Ca să răspunzi la tot ce gura lumii deapănă, ori n'ai altceva mai bun de făcut, ori ești bun de expus într'un muzeu de curiozități. În cazul de față însă, însușindu-mi idea acuzatorilor, până la un punct — cu destulă părere de rău — le dau câștig de cauză.

Dar problema are și o altă latură. Nu-l destul să constați ceva, ridicând tonul revoltat; cu asta n'ai îndreptat nimic. Și-apoi iarăși drept să fi *numai* procurorul unei cauze cu dosarul necercetat în întregime.

II.

Vorbesc acuzații.

Formula lipsei noastre de avânt, fără să fie căutată într'adins a fost găsită. Și încă odată această formulă nu însemnează numai decât o scuză. Ea reprezintă, cu tot elementul tragic pe care-l închide în ea, substructul patologic al atitudinii noastre de acum: *Noi n'am avut copilărie.*

Întrai în viață sub cerul posomorât al stării de asediu, cu jocul copilăriei bruscat întrerupt de bomba trântită din avion, crescuți și formați în atmosfera intoxicată de fumul prafului de pușcă, toate acestea nu puteau forma o *introducere* prea potrivită pentru cei ce așteptau cu alt suflet viața.

Și în continuare; cercetași în slujba spitalelor, a gărilor militarizate, a Ministerelor; copii de trupă adunați de pe drumuri, rupți, flămânzi, copii cu ochii neștuturi ațintiți spre șirul plin de trăsnete al Carpaților, simțind războiul în tot ce ne înconjură, lată atâtea lucruri care nu puteau fi trecute mai târziu numai în patrimoniul romantic al amintirilor.

Când cea mai mare bucurie ți-e redusă la „dubla“ de pâine pentru care tu trebuie să lupți, degerând la ușa brătarilor, când fericirea tihnitei vieți de familie între ai tăi, tu n'ai avut de unde s'o cumoști — doar războiului ți l-a cerut și pe ai tăi, uneori fără să ți mai dea înapoi — când înfărșit mediul în care trăiai, sărac și fatunecat n'avea cum să-ți sădească în suflet dorul de viață, epilogul înălțătoarei tragedii, numai acesta putea fi.

Noi peste copilăria propriu zisă am sărit. Evenimentele au forțat saltul.

Deacea ne lipsește ceva, ceva ce azi a devenit cap de acuzare și în același timp, izvor de justificări.

III.

Flrește când ai copilărit așa, sufletul nu-ți mai poate fi întreg. Firicelului de Iarbă ars de secetă, nu-l mai prieste nici roua; în pământ trebuie să fie ceva care să-l readucă la viață. În noi trebuie să existe ceva să ne scoată din somnolența vinovată de acum.

Că trecă multă vreme de atunci; destulă pentru refacerea unui suflet. Peste dărâmurile lăsate de război întocmiri noi s'au așezat. Gospodarul și-a reînfrapat gospodăria; curtea — ce e drept — e mai mică, oile din țarc mai puține, ocolul de vite mai gol, hambarul mai mic, dar e mână și voința omului. Mână mai harnică, voința mai îndărgită.

Ca părtași ai unor fapte mari — părtași cel puțin ca spectatori și-i destulă fericire pentru noi și atât, — atitudinea noastră de acum, blazată de atâtea ori indiferentă mai totdeauna contrastează așa de trist cu neastâmpăratul dor de muncă al generațiilor care se uită azi la noi, când mirate, când dojenitoare, când revoltate.

În loc să fim în avantposturi, ne-am pierdut, fricos, în gloata rezervelor nemobilizate încă. Așteptăm și nici noi nu știm ce. Privim și parcă nu vedem nimic. Trăim cu sufletul gol de ideal.

Și câte n'ar de făcut!

O conferință nu știm să ținem; adică nu vrem, nu ne îmbulzim, ferindu-ne a merge pe sate, ca și când în vinele noastre cine știe ce sânge albastru ar curge, periclitat de ori ce atingere cu roșul sângelui țărănesc.

O revistă ni-l teamă s'o pornim. Că e greu? De bună seamă că nu-l ușor totuși, ceva mai ușor decât acum o sută de ani când apărea primul ziar românesc în tipografia lui Ellad.

Cuvântul, în atâtea chestiuni actuale, nu ni-l spunem și — mai ales — când e vorba de muncă tragem zăvorul la uși, perdelele și obloanele la ferești de nu ne mai știe nici cucu pe unde ne încurcăm zilele, așteptăm ca respirația oprită să treacă greu.

Iar ceace e mai de plâns: stăm izolați, unul la tribunal, altul la școală, celălalt în cabinetul de doctor, al patru-lea în biroul de inginer — fiecare dintr'ale lui — fiecare pentru el, fără a ne da seama că meseria pe care ne-am ales-o, practică așa, are ceva anti-social în ea; e numai mijloc de a-ți asigura traiul. Scopul întregii vieți nu poate să fie asta.

Și atunci, de ce atitudinea asta de oameni descurajați? „Noi n'am avut...“ Știu, dar de atunci a trecut destul. Dece atâtea indiferentism dela viața culturală și socială, în fruntea căreia, ca muncitori cinstiți și harnici, nu cei cari au purtat greul realizării unității naționale ar trebui să se găsească. Acela și-au făcut — cu vârf și îndesat, — datoria. Ei rămân conducători pricepuți, dar le lipsește brațul tânăr de muncă. Ei sfătulorți experimentați motorul central al uzinei noi, piesele de schimb.

De n'am avut copilărie, am putea dovedi cel puțin că avem tinerețe.

Ion Colan.

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 160 Lei
Pe 1/2 an 80 „
Abonament de sprijin 1000 lei

Conferința subsecției
Radna.

În ziua de Sâmbătă, 25 Maiu c. a avut loc în com. Săvârșin conferința de primăvară a subsecției Radna a „Asociației Învățătorilor” din jud. Arad., la care au luat parte aproape toți membri aparținători acestei subsecții.

Dimineața, învățătorii au mers la biserică ort. unde părintele Elenes, a oficiat serviciu divin, după care apoi, s'au întrunit în localul școlii, unde d. I. Păcurariu. (Săvârșin) a predat o lecțiune-model din gramatică la cl. III-IV.

Conferința a fost deschisă la orele 9 sub preș. d. George Pleșu (Bârza) președintele subsecției care, — după ce salută prezența d. Protasie Givulescu, inv. pensionat fost preș. al „Reuniunii” și a d. Ion Jelecuteanu (Covăsint) reprezentant al gazetei noastre, — ține o frumoasă cuvântare, pe o publică în numărul viitor.

După cuvântul de deschidere, se numește secretar-adhoc d. C. Sirca (Radna), apoi se fac aprecieri de mai mulți colegi asupra lecțiunii ținute, declarându-se de „succesă”. Urmează o conferință a d. Ion Jelecuteanu, care, în introducere face cunoscut învățătorilor din aceste părți despre hotărârea mai multor colegi cari aparțin generației de azi, de-a da naștere unui organ profesional la Arad. D-sa, apoi, dezvoltându-și subiectul, descrie rolul ce-l are tinerimea de azi în viața socială a României, încheind cu datoriile acestei generații față de viitor. Conferința este viu aplaudată, întreaga asistență declarându-se că aderă la ideile lansate de acest vrednic coleg, obligându-se a sprijini atât moralicește, cât și materialicește noul organ.

D. Filip Popa, (Mocioni) își desvoaltă dizertațiunea: „Mijloacele de colaborare între preot și învățător pentru regenerarea morală a mulțimii” — dizertațiune foarte interesantă. Foarte amănunțit Dsa, arată greșelile ce se comit astăzi de către acei ce se cheamă conducători ai mulțimii și viața lor în raport cu activitatea socială. Recomandă o serie de soluții cari ar fi potrivite pentru ameliorarea acestei probleme și le supune desbaterilor membrilor din aceasta conferință. Asupra acestei disertații reflectează rând pe rând cu obiecțiuni felurite, dnii: preot Tomuța (Lupești), I. Drăgoiu (Dumbrăvița), preot Elenes (Săvârșin) Neamțiu, (Iulița) și Ungureanu D. (Bătuța). Se procedează apoi la alegerea noului birou, fiind aleși: Gh. Pleșu (Bârza) președinte; d. T. Givulescu (Păuliș) v. președinte; d. C. Sirca (Radna) secretar și d. Ciocina, (Radna) cassar, după care președintele exprimând mulțumită celor prezenți conferința s'a sfârșit.

În saloanele hotelului „Central” s'a servit o masă colegială, la care învățătorii s'au simțit foarte bine.

Correspondent.

Sâmbătă, 8 Iunie c. subsecțiunea Asociației Arad va ține conferință de primăvară în com. Micălaca-Nouă.

Cercuri culturale.

În com. Neagra.

Ultima ședință din acest an a cercului cultural Șebis, a avut loc duminică 26 Maiu c., în com. Neagra.

La orele 10 dim. învățătorii s-au prezentat în comună luând parte la oficierea serviciului religios, apoi la 12 s-au întrunit în sala școlii pentru ședința intimă, sub preș. d. D. Radu. La ordinea zilei a urmat punctul „Învățământul intuitiv” cetit de Dș-ra Paulina Vanci. Lucrarea a fost bine făcută, arătându-se însemnătatea acestui obiect pentru toate cunoștințele precise și trainice pe cari trebuie să le posedă școlarii. D. Văneafă în legătură cu cele spuse înainte predă lecțiune practică din intuiție la cl. II; cu subiectul „Pisica”. Criticii au apreciat atât lectura d-șoarei, cât și lecțiunea aplicată, pentru că s'au achitat de datorie, aducându-le elogiul și mulțumiri. La sfârșitul ședinței intime d-l preș. Radu, a făcut un epilog al activității învățătorilor din acest cerc, aducându-le mulțumiri pentru râvna, cu cari au participat la ședințe.

După masă, în fața poporului, din comună și jur s'a desfășurat un frumos program, la care au contribuit școlarii și tineretul, reprezentând piesa teatrală „Pocăitul”. Programul a fost condus de inimosul coleg d-l S. Văneafă. A vorbit sătenilor dl. Iojă Lazar și d. P. Covaciu. Primul despre „Puterea Credinței”, raportată nu numai la D-zeu, dar în ori ce împrejurări ale vieții și mai ales când conștiința noastră nu este tulburată de patimi. Al 2-lea a vorbit despre „Alcoolism”. Ambii conferențieri au fost răsplățiți din partea publicului auditor cu o atențiune deosebită.

Coresep.

În com. Socodor.

În 26 Maiu, Duminică, a avut loc în comuna Socodor, ședința cercului cultural Șicliu. Dimineața după serviciul divin, membrii cercului s'au îndreptat spre atelierul școlii, unde d. I. Caba a executat cu școlarii diverse lucruri manuale foarte reușite. După lecțiune d. Caba a făcut teoria materiei „Lucru manual”. Președintele apoi salutând prezența oaspeților, deschide ședința discutându-se foarte amănunțit asupra celor relatate. D. I. Caba, fiind un element de valoare în predarea acestei materii, având și studii mai înalte de lucru manual, este viu felicitat și rugat ca pe viitor, în luna Sept. să facă câteva cursuri cu inv. din cercul Șicliu.

După masă s'a ținut ședința liberă d. Cămpan, preș. ținând o frumoasă cuvântare de deschidere, iar elevii au declamat poezii, au executat dansuri naționale, cântări etc.

Nu trebuie să trecem cu vederea, că în această com. se activează foarte mult pe acest tărâm, factorii de conducere ai poporului, preoții și dascălii muncind într-o dulce armonie.

Coresep.

În com. Cladova.

Învățătorii din cercul cultural Păuliș, au ținut în ziua de 11 Maiu c. în comuna Cladova o conferință culturală sub președinția d. Mihașia, director școlar în Ghioroc. Au mai participat și d-nii David Balint, revizor de circ. Radna, d. A. Șandru prof. etc.

D. Iov Simion, inv. în Cladova a ținut o prelegere practică la cl. IV din istoria românilor. S'a mai cetit 3 disertații și anume: Dșoara Gh. Chirliciu cond. de grădini, despre „Importanța și rolul grădinilor de copil”. D. inv. Bărdău din (Șoimoș) despre „Memoria lui Ștefan cel Mare, iar d. Simion Iov a vorbit despre „Raporturile sufletesti dintre învățător și preot. Toate discuțiile au fost favorabil redată.

Cuvântarea de deschidere a președintelui, fiind foarte frumoasă și bună, o vom publica-o în întregime în coloanele gazetei noastre.

Informațiuni

Orice fel de corespondență pentru „Gazeta Învățătorilor” să se trimită pe adresa redactorului responsabil d. Ion Jelecuteanu inv. în Covăsint j. Arad.

Gazeta Învățătorilor, apare sub conducerea unui comitet la 1 și 15 ale fiecărei luni începând cu noul an școlar (Sept. 1929.) va apare regulat în fiecare săptămână.

Cursurile școlilor primare din întreaga țară vor înceta la 15 Iunie.

Examenele de clasa a patra primară vor începe la 18 Iunie. Examenul va fi numai oral și va avea caracter de gestiune, întrucât promovarea elevilor se va face în baza notelor trimestriale.

Examenele de absolvire ale elevilor de cl. VII a (supra primară) se vor ține dela 23—26 Iunie inclusiv. Ele vor consta din probe scrise, orale și practice din programa ultimilor clase.

Ministerul Instrucțiunii face cunoscut că școlile primare particulare statizate nu au dreptul să perceapă taxele de examen prevăzute pentru elevii de curs primar pregătiți în particular.

Șezători culturale. În com. Buteni, în cursul lunii Maiu, s'a ținut de către învățătorii din loc, în fiecare Duminică câte o șezătoare culturală. Fapta o apreciem și aducem elogiul preadistinsului director d. Crucin, care, înțelegând rostul de factor școlar răspundește în straturile poporului din acele părți lumina culturii și a științei.

Cercul cultural Șiria, a ținut Duminică, 26 Maiu c. ultima conferință din acest an, în com. Cuvin, la care pe lângă membri aparținători acestui cerc, a participat și d. P. Dirlea revizor. Conferința intimă a fost deschisă de d. Debeleac (Șiria) președinte, care, după ce salută prezența d-lui revizor și a celorlalți oaspeți, face bilanțul activității acestui cerc de pe anul cor. Lecțiunea practică, a fost ținută de către d. I. Dreclin (Cuvin) la cl. I din „intuiție”. Prelegătorul dorind să provoace o discuție interesantă și folositoare în același timp, a insistat mult asupra lecțiunii pregătindu-se bine. Și într'a devăr a reușit. Căci, când s'a dat ocaziune aprecierilor, criticii au desvoltat cari de cari discuții mai vii și mai folositoare instrucției educative. Au luat cuvânt rând pe rând d-nii: Seviclu (Măscu), dș. Crișan (Șiria), dș. Terebențiu (Galșa) Jelecuteanu (Covăsint), Cherecheanu (Galșa), Popa (Covăsint), dș. Petica (Șiria), Debeleac (Șiria), Dreclin (Cuvin), ca la urmă să încheie d. revizor Dirlea, rezumând cele desbătute și scoțând concluziile necesare.

Conferința publică, din cauza timpului nefavorabil nu s'a putut ține.

Coresep.

Schimbare de mers al trenurilor.

Trenurile Căii Ferate Electrice Arad-Podgoria, cu începere dela 1 Iunie a. c. vor circula în modul următor: Pleacă din Arad la: 5:20, 8, 11:40, 14:30 și 18:20. Dela Pâncota: 5:10, 7:58, 11:35, 14:25 și 18:11. Dela Radna: 5:30, 8:15, 11:55, 14:45 și 18:30. În afară de aceste trenuri va mai circula în fiecare Duminică câte un tren care va pleca din Radna la orele 21:20 și din Pâncota la orele 21 și va sosi la Arad la orele 22:58.

Trenurile circulației locale între Arad-Micălaca vor circula în modul următor: Pleacă din Arad la orele: 6:23, 6:51, 7:30, 8:15, 9, 9:30, 10:30, 11:25, 12:22, 12:50, 13:15, 14:3, 14:41, 15:30, 16:7, 17, 17:40, 18:30, 19:20, 19:55 și 20:35. Pleacă din Micălaca la orele: 6:12, 6:38, 7:5, 7:44, 8:30, 9:15, 10, 10:48, 11:54, 12:35, 13:2, 13:38, 14:15, 14:52, 15:45, 16:30, 17:20, 18, 18:50, 19:38, 20:18 și 20:48.

Redactor responsabil:

ION JELECUTEAN.